

до наказу від _____ 2021 р. №

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра адміністративного та фінансового права

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри
адміністративного
та фінансового
права

Протокол № 8 від “13” 05 2021 р.
Завідувач кафедри
_____ В.І. Курило

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП _____
_____
Гарант ОП
Панькова Л.О

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Криміналістика»

спеціальність 081 «Право»
освітня програма _ Право
Факультет юридичний

Розробники: доцент кафедри адміністративного та фінансового права, к.ю.н. Галайдук Л.Ю.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

«Криміналістика»

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	081 «Право»	
Освітня програма	Право	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	4	5
Семестр	8	9
Лекційні заняття	20 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	20 год.	12 год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	140 год.	149 год.
Індивідуальні завдання	год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2/4 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни навчити студентів здобувати, систематизувати й використовувати теоретичні й практичні криміналістичні знання в професійних цілях протидії злочинності.

Завдання навчальної дисципліни «Криміналістика»:

- сформувані у студентів сприйняття і уяву про системні теоретичні і основні практичні знання у сфері криміналістики;
- навчити знаходити оптимальні криміналістичні засоби і методи практики розслідування злочинів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- *теоретичні основи* : поняття предмету, завдань і основних розділів

криміналістики, її місце в системі інших юридичних та суміжних наук;

- *методологічні основи* : особливості використання широкого спектру рівнів загальнонаукових й спеціальних методів криміналістики щодо збирання, дослідження, оцінки і використання фактичних даних щодо події злочину та взаємозв'язків;

- *основи криміналістичної техніки* : поняття, основні завдання (виявлення, фіксації, вилучення, дослідження доказової інформації), основні напрями розвитку КТ. принципи, галузі та інститути КТ, види техніко-криміналістичних засобів і методів, процесуально-правові основи та криміналістичні правила застосування НТЗ;

- *основи криміналістичної тактики* : поняття і предмет, підгалузі, джерела і структура, поняття, ознаки, принципи, види і функції тактичних прийомів, тактичних операцій і комбінацій, тактичного рішення, а також проблем тактичного ризику;

- *основи криміналістичної методики* : поняття КМ, принципи формування методики розслідування окремих видів злочинів, КМ як розділ криміналістики, як методика розслідування, як сукупність методів розслідування конкретного виду злочину. Структура та характеристика елементів загальної частини змісту КМ, типових елементів окремих методик, основні напрями формування окремих криміналістичних методик;

вміти:

- використовувати відповідні техніко-криміналістичні засоби для виявлення, фіксації, вилучення й дослідження доказів у розслідуванні злочинів;

- аналізувати наявні відомості про подію злочину, висувати і обґрунтовувати криміналістичні версії щодо встановлення причини подій і осіб, винних у вчиненні злочину;

- на основі криміналістичних методик проводити самостійно та з залученням необхідних спеціалістів і у відповідності до норм процесуального законодавства окремі слідчі й процесуальні дії, призначати судові експертизи у справі;

- організувати розкриття та розслідування окремих злочинів, забезпечувати при цьому взаємодію різних підрозділів і служб правоохоронних органів.

Оволодіння фахівцями-юристами спеціальними засобами і методами криміналістики дає можливість якісно й результативно здійснювати протидію злочинності, забезпечити винесенню обґрунтованих справедливих судових рішень у кримінальних справах.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у сфері протидії злочинності, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність застосовувати технології та процедури аналітико-синтетичного опрацювання різних видів інформації при вирішенні задач з криміналістики.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях таким чином, щоб впевнено та переконливо просувати та трансформувати наукові знання і розуміння;

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності таким чином, щоб впевнено та переконливо просувати та трансформувати наукові знання і розуміння при подальшій роботі в органах ДПС;

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово при виступах в судових засіданнях, написанні позовних заяв, представляти інтереси громадян в органах ДПС.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність працювати в команді розуміючи відповідальність впливу особистих результатів на загальні результати роботи під час здійснення професійної юридичної діяльності.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві. (Тема: Поняття криміналістики)

СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів. (Тема: органи дізнання)

СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права(Тема процесуальне оформлення).

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції під час вирішення задач з криміналістичної тактики.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Забезпечення програмних результатів навчання

ПРН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи криміналістичні версії щодо встановлення причини подій і осіб, винних у вчиненні злочину.

ПРН10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу мову під час написання документації та виступі в судовому засіданні

ПРН17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПРН19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовний модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ КРИМІНАЛІСТИКИ														
Тема 1. Теоретичні основи криміналістики	1	9	2	2	-	-	5	9	2	2	-	-	5	
Тема 2. Методологічні основи криміналістики	-	10	-	-	-	-	10	10	-	-	-	-	10	
Разом за змістовим модулем 1	19	2	2				15	19	2	2			15	
Змістовний модуль 2. КРИМІНАЛІСТИЧНА ТЕХНІКА														

Тема 3. Основи криміналістичної техніки	-	5	-	-	-	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 4. Криміналістичні основи судової фотографії і відеозапису	2	14	2	2	-	-	10	9	2	2	-	-	5
Тема 5. Криміналістичні основи трасології	2/3	9	2	2	-	-	5	9	2	2	-	-	5
Тема 6. Криміналістичні основи судової балістики	-	5	-	-	-	-	5	9	2	2	-	-	5
Тема 7. Основи криміналістичного дослідження документів	3	9	2	2	-	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 8. Основи криміналістичного ототожнення людини за ознаками зовнішності	-	10	-	-	-	-	10	12	-	2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	52		6	6	-	-	40	59	6	8	-	-	45
Змістовний модуль 3. КРИМІНАЛІСТИЧНА ТАКТИКА													
Тема 9. Загальні положення криміналістичної тактики	4	9	2	2	-	-	5	6	-	-	-	-	6
Тема 10. Криміналістично-тактичні основи організації досудового розслідування	-	6	-	-	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 11. Криміналістично-тактичні основи слідчого огляду	-	6	-	-	-	-	6	10	2	2	-	-	6
Тема 12. Криміналістично-тактичні основи обшуку і виймки	5	14	2	2	-	-	10	10	-	-	-	-	10

Тема 13. Криміналістично-тактичні основи допиту	6	9	2	2			5	10	-	-	-	-	10
Тема 14. Криміналістично-тактичні основи слідчого експерименту	-	5	-	-			5	5	-	-	-	-	5
Разом за змістовим модулем 3	49		6	6			37	51	2	2	-	-	47
Змістовний модуль 4. КРИМІНАЛІСТИЧНА МЕТОДИКА													
Тема 15. Загальні положення криміналістичної методики	7	9	2	2			6	6	-	-	-	-	6
Тема 16. Основи криміналістичної методики розслідування злочинів проти життя і здоров'я	-	10	-	-			10	10					10
Тема 17. Основи криміналістичної методики розслідування злочинів проти власності	8	10	2	2			6	6					6
Тема 18. Основи криміналістичної методики розслідування злочинів у сфері службової діяльності	-	6	-	-	-	-	6	5					5
Тема 19. Основи криміналістичної методики розслідування злочинів у сфері господарської діяльності	-	10	-	-	-	-	10	10					10
Тема 20. Основи криміналістичної методики розслідування дорожньо-транспортних пригод	-	10	-	-			10	5					5

Разом за змістовим модулем 4	60	6	6			48	42	-	-			42
Усього годин	180	20	20	-	-	140	180	10	12	-	-	149

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, система і задачі криміналістики і її значення впопередженні, розслідуванні і розкритті злочинів	2
2	Загальні положення криміналістичної техніки	2
3	Загальні положення судової фотографії і відеозапису	2
4	Загальні положення трасології	2
5	Загальні положення криміналістичного дослідження документів	2
6	Загальні положення криміналістичного ототожнення людини заознаками зовнішності	2
7	Основи криміналістичної тактики	2
8	Загальні положення тактики проведення слідчого огляду	2
9	Загальні положення тактики проведення обшуку і виїмки	2
10	Загальні положення тактики проведення допиту	2
11	Загальні положення тактики слідчого експерименту	2
12	Основи криміналістичної методики	2
13	Загальні положення криміналістичної методики розслідування злочинів проти життя і здоров'я	2
14	Загальні положення криміналістичної методики розслідування злочинів проти власності	2
15	Загальні положення криміналістичної методики розслідування дорожньо-транспортних пригод	2

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні питання

1. Предмет, система і завдання криміналістики
2. Природа криміналістики
3. Зв'язок криміналістики з суміжними галузями знань
4. Місце криміналістики в системі правових наук
5. Процес пізнання у криміналістиці
6. Класифікація методів криміналістики та їх види
7. Поняття і значення криміналістичної ідентифікації
8. Поняття трупової належності, її криміналістичне значення
9. Об'єкти, типи і види ідентифікації
10. Поняття і види ідентифікаційних ознак
11. Загальна методика криміналістичної ідентифікації
12. Криміналістична профілактика злочинів
13. Криміналістичне прогнозування
14. Виникнення, розвиток і сучасний стан криміналістики
15. Поняття криміналістичної техніки та її галузі
16. Правові основи використання криміналістичної техніки
17. Техніко-криміналістична оснащеність органів досудового розслідування

18. Технічні засоби профілактики
19. Поняття судової фотографії та її значення
20. Види та методи судово-оперативної фотозйомки
21. Судово-дослідницька фотографія
22. Поняття трасології та її значення
23. Поняття сліду в трасології. Механізм слідоутворення
24. Класифікація слідів
25. Поняття та основи дактилоскопії
26. Виявлення, фіксація і вилучення слідів рук
27. Сутність дактилоскопічної експертизи
28. Сліди ніг та взуття людини. Підготовка до проведення трасологічної експертизи
29. Сліди знарядь злочину та інструментів. Особливості їх фіксації
30. Сліди транспортних засобів, їх класифікація
31. Поняття судової балістики та її значення
32. Криміналістична класифікація вогнепальної зброї та види боєприпасів
33. Сліди дії вогнепальної зброї. Їх види
34. Поняття документа в криміналістиці
35. Сутність техніко-криміналістичного дослідження документів
36. Встановлення слабо видимих і невидимих текстів
37. Предмет судового почеркознавства. Навик письма та його властивості
38. Ідентифікаційні ознаки письма
39. Ознаки почерку. Їх класифікація
40. Поняття ідентифікації людини за зовнішніми ознаками
41. Використання методики словесного портрету в слідчій та оперативно-розшуковій роботі. Застосування комп'ютерного фотороботу
42. Поняття і значення кримінальної реєстрації
43. Види криміналістичних обліків
44. Дактилоскопічний облік
45. Поняття і предмет криміналістичної тактики
46. Тактичний прийом як елемент криміналістичної тактики
47. Класифікація тактичних прийомів
48. Поняття тактичних комбінацій і тактичних операцій
49. Сутність організації розслідування
50. Поняття і принципи планування розслідування. Техніка планування
51. Поняття криміналістичної версії. Її логічна природа і значення в розслідуванні злочинів
52. Поняття і значення типових версій
53. Поняття, види та принципи огляду
54. Підготовка до огляду місця події
55. Пізнавальна сутність огляду місця події
56. Тактика огляду місця події
57. Особливості огляду трупу
58. Фіксація результатів огляду місця події
59. Поняття та види допиту
60. Підготовка до допиту
61. Зміст тактики допиту
62. Встановлення психологічного контакту під час допиту
63. Актуалізація забутого в пам'яті допитуваного
64. Викриття неправди в показаннях
65. Допит неповнолітніх
66. Тактика очної ставки. Поняття перехресного допиту
67. Фіксація результатів допиту
68. Поняття та ознаки обшуку
69. Об'єкти та види обшуку
70. Ситуаційна зумовленість тактики обшуку

71. Системи тактичних прийомів обшуку
72. Особливості проведення виїмки
73. Фіксація результатів обшуку і виїмки
74. Поняття, мета та об'єкти пред'явлення для впізнання
75. Підготовка до пред'явлення для впізнання
76. Порядок пред'явлення для впізнання живих осіб, трупів, предметів і тварин
77. Фіксація результатів пред'явлення для впізнання
78. Поняття та види слідчого експерименту
79. Підготовка до слідчого експерименту та його тактика
80. Особливості перевірки показань на місці
81. Фіксація результатів відтворення обстановки та обставин події
82. Поняття судової експертизи. її види та значення
83. Система судово-експертних установ в Україні
84. Основи підготовки, призначення та проведення судових експертиз
85. Оцінка та використання висновку експерта у кримінальному процесі
86. Поняття криміналістичної характеристики злочинів
87. Розкриття злочинів як процес пізнання минулого
88. Основи взаємодії та інформаційного забезпечення в методиці розслідування злочинів
89. Криміналістична характеристика вбивств
90. Початковий етап розслідування вбивств
91. Криміналістична характеристика вбивств на замовлення
92. Початковий етап розслідування вбивств на замовлення
93. Криміналістична характеристика зґвалтувань
94. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій при розслідуванні зґвалтувань
95. Криміналістична характеристика привласнення, розтрати або зловживання службовим становищем
96. Тактика перевірочних дій при встановленні ознак привласнення, розтрати або зловживання службовим становищем

Примірний пакет завдань до екзамену:

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОКР Бакалавр напряму підготовки/ спеціальність Право	Кафедра Адміністративного та фінансового права 2021-2022 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни Криміналістика	Затверджую Зав. кафедри (підпис) (ПІБ) _____ 2021 р.

Екзаменаційні запитання

- Процесуально-правові основи та криміналістичні правила застосування науково-технічних засобів.
- Характеристика основних видів об'єктів судової балістики.

1. Криміналістика – наука юридична?	
1	комплексна
2	суспільна
3	спеціальна
2. Предмет науки криміналістики:	
1	сформульовано повністю
2	в стадії подальшої розробки
3	визначені основні риси
3. Наукові розробки криміналістики базуються на досягненнях:	
1	суспільних наук
2	природничих наук
3	технічних наук
4. Криміналістика зародилася в надрах науки:	
1	кримінального процесу
2	цивільного процесу
3	судової медицини
4	виправно - трудового права
5	адміністративного процесу
5. Ідентифікація в криміналістиці:	
1	спеціальний метод дослідження
2	загально - науковий метод
3	процес виділення конкретного об'єкту з групи, подібних йому
4	кінцевий результат ідентифікації конкретного об'єкту за його ознаками
6. Об'єкти ідентифікації:	
1	поділ злочину в цілому
2	окремі явища і процеси
3	люди, предмети, тварини
4	матеріальні об'єкти, що мають фіксовану форму і розміри
7. Суб'єкти ідентифікації:	
1	суддя
2	прокурор
3	слідчий
4	спеціаліст-криміналіст

5	судовий експерт
8. Слідча версія – це:	
1	наукова гіпотеза
2	модель події злочину
3	обґрунтоване пояснення розслідуваної події в цілому чи окремих її сторін
9. Підстави побудови слідчої версії:	
1	інтуїція слідчого
2	первинна інформація про подію
3	спеціальні криміналістичні знання слідчого
4	результат узагальнення слідчої та судової практики
10. До слідів-об'єктів, що вивчає судова трасологія, відносяться:	
	загублені злочинцем предмети
	частини раніше цілих предметів
	запираючі пристрої
	залишені на місці пригоди предмети одягу злочинця
11. Сліди гальмування – це:	
	сліди-предмети
	сліди-речовини
	сліди-відображення
	сліди-контактуючої поверхні
12.	Ідентифікаційні ознаки письма – це особливість письмово-рухових навиків, що відображена у .....
13.	Словесний портрет використовують для пошуку та упізнання.....
14.	Задачі огляду місця події: виявлення слідів ..., визначення механізму вчинення ....
15.	Види слідчого огляду: огляд місцевості, приміщення, предметів, документів, огляд трупа, огляд живої .....
16.	Прийоми фіксації огляду місця події: протоколювання, фотографування, кіно- і відео зйомка, копіювання, моделювання, складання, ...
17.	Обшук – це обґрунтована доказами по справі, слідча....., що полягає в примусовому обслідуванні громадян, майна, ..., робочих .....з метою виявлення знарядь .....
18.	Задачі обшуку направлені на збирання доказової ..... по справі.
19.	Допит – це..... та судова дія в процесі якої орган, або ...одержують інформацію від допитуваного стосовно обставин, які мають значення для встановлення істини по справі.
20.	Судова експертиза – це слідча дія з організації та тактики використання спеціальних ... з метою здобуття доказової ... методами наукового дослідження експертом.
21.	Методика розслідування - це сукупність наукових положень, тактичних засобів та тактичних ... і методичних ....., які застосовуються при розкритті та розслідуванні злочину.
22. Слід пальця на склі – це:	
1	поверхневий слід-нашарування
2	об'ємний слід
3	поверхневий слід-відшарування
4	термічна зміна слідосприймаючого об'єкту
23. Послідовність етапів роботи зі слідами:	
1	виявлення
2	фіксація
3	огляд
4	вилучення
24. Дактилоскопія – це:	
1	галузь криміналістичної техніки
2	розділ судової трасології

3	підгалузь судової медицини
4	розділ криміналістики
25.	Властивості папілярного візерунку:
1	індивідуальність
2	регенерація
3	постійність
26.	Сліди ніг людини – це:
1	ступні ніг і ніг в шкарпетках
2	підшви взуття
3	босі ноги і в шкарпетках
27.	Протектор шини автомобіля – це:
1	внутрішній діаметр шини
2	дефект поверхні шини
3	зовнішній діаметр шини
4	шар гуми на біговій частині шини
28.	Сліди шини колеса на потерпілому відносяться до:
1	слідів-предметів
2	слідів-речовин
3	слідів-відображень
4	слідів-нашарування
29.	По слідам можна визначити:
1	швидкість руху автомобіля до зупинки
2	ширину бігової частини протектора шини
3	базу автомобіля
4	довжину колеса
30.	Поверхневі сліди транспортних засобів, що утворені за рахунок нашарування:
1	негативні
2	нейтральні
3	позитивні

Тестові завдання різних типів

1. Судове почеркознавство вивчає:
А. Характер втілення думки – письмова мова
Б. Особливості графічних знаків, що відображають рух яким їх виконано – почерк
В. Технічний навик
Г. Всі відповіді вірні

2. Фіксація результатів огляду місця події:
А. Складання протоколу
Б. Фото, кіно- і відео зйомка
В. Схема, плани
Г. Креслення окремих предметів і слідів

3. Основні теоретичні положення судової трасології:
А. Об'єкти матеріального світу індивідуальні
Б. Загальні ознаки об'єктів трасології
В. Окремі ознаки об'єктів трасології
Г. Всі відповіді вірні

4. Об'єкти обшуку:
А. Знаряддя і засоби вчинення і приховання злочину
Б. Предмети і цінності добуті злочинним шляхом
В. Предмети на яких зберігаються сліди злочину
Г. Приміщення, документи, трупи або їх частини

5. Засоби науково-дослідної криміналістичної техніки:
А. Вимірювальні засоби
Б. Оптичні збільшувачі і порівняльні засоби
В. Фотографічна апаратура
Г. Люмінесцентний аналіз, дослідження в ультрафіолетових та інфрачервоних променях, лазерних, рентген, радіоактивні ізотопи

6. Класифікація вогнепальної зброї за призначенням:
А. Мисливська, гладко ствольна, комбінована, нарізна
Б. Бойова, спеціального призначення
В. Пневматична, газова
Г. Спортивна

7. Судові експертизи в слідчій і судовій практиці:
А. Криміналістична
Б. Судово-хімічна, судово-бухгалтерська
В. Судово-економічна, судово-планова
Г. Судово-автотехнічна, судово-медична

8. Структура ідентифікаційного дослідження та його стадії:
А. Роздільна
Б. Порівняльна
В. Оцінка результатів дослідження
Г. Формування висновків

9. Класифікація пальцевих візерунків людини:
А. Петльові
Б. Дугові
В. Завиткові
Г. Всі відповіді вірні

10. Об'єктами пред'явлення для впізнання є:
А. Люди
Б. Предмети
В. Трупи, тварини
Г. Транспорт

6. Методи навчання.

В навчальному процесі можуть використовуватися такі методи навчання як словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекція), наочні (ілюстрація, демонстрація) та практичні (досліди, вправи, лабораторні роботи, реферати тощо);

в аспекті логічності, мислення – пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові та дослідницькі;

в аспекті керування навчанням – навчальна робота під керівництвом викладача, самостійна робота.

Крім традиційних, у практиці педагогіки вищої школи можуть застосовуватися нетрадиційні методи. Серед них певної уваги заслуговують так звані «активні» методи навчання (диспут, дискусія, мозкова атака, аналіз конкретних ситуацій, рольові та ділові ігри).

Методи навчання:

1. Лекції
2. Семінарські заняття
3. Самостійна робота
4. Вирішення задач

7. Форми контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи, яка відображена у змісті кожної теми та полягає у вивченні питань, які виносяться на кожну тему.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля і відображена на дистанційній платформі у вигляді тестів.

Підсумкова атестація включає проходження тестових завдань та розкриття відкритих питань, які індивідуально пропонуються кожному студенту окремо.

8. **Розподіл балів, які отримують студенти.** Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	

60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

11. Методичне забезпечення

Матеріали для практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Криміналістика» (обов'язкова) для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081«Право» денної форми навчання / уклад.: В. Ю. Шепітько, В. І. Алексейчук, Г. К. Авдєєва та ін. – Харків : Право, 2019. – 114 с.

12. Рекомендована література

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

НПА національного законодавства:

закони України

Конституція України : Основний Закон України від 28.06.1996 № 254к/96- ВР [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Офіційний сайт Верховної Ради України: Законодавство. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

Про інформацію : Закон України від 2.10.1992 № 2657-ХІІ [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Офіційний сайт Верховної Ради України: Законодавство. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-ІІІ [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Офіційний сайт Верховної Ради України: Законодавство. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Офіційний сайт Верховної Ради України: Законодавство. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 № 4038-ХІІ [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Офіційний сайт Верховної Ради України: Законодавство. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/main/4038-12>

Про наукову та науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Офіційний сайт Верховної Ради України: Законодавство. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/848-19>

підзаконні НПА:

Правила дорожнього руху, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306 Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1306-2001-%D0%BF>

Правила експлуатації колісних транспортних засобів : Наказ Міністерства інфраструктури України 26.07.2013 № 550, зареєстр. Мінюст. 22.08.2013 р. за № 1453/23985 Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z1453-13>.

Єдині вимоги до конструкції та технічного стану колісних транспортних засобів, що експлуатуються, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 22.12.2010 № 1166 Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1166-2010-%D0%BF>

Вимоги до перевірки конструкції та технічного стану колісного транспортного засобу, методи такої перевірки, затверджені Наказом Міністерства інфраструктури України 26.11.2012 № 710, зареєстр. Мінюст. 25.12.2012 р. за № 2169/22481 Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z2169-12#n14>

Положення про службу безпеки дорожнього руху міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади, підприємств, їх об'єднань, установ і організацій, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 5.04.1994 № 227 Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/227-94-%D0%BF>

Правила ведення обліку дорожньо-транспортних пригод, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України 22.05.2019 р. № 424 Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/424-2019-%D0%BF>

Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень, затверджені Наказом Мінюсту від 09.10.1998 р. № 53/5 (зі змінами станом на 22.02.2019 р.) режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z0705-98#n14>

Довідник кваліфікаційних характеристик посад працівників науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України, затверджений Наказом Мінюсту від 19.04.2012 № 611/5 Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0611323-12>

Інструкція про порядок обліку дорожньо-транспортних пригод і осіб, які в них постраждали, та обміну інформацією між закладами охорони здоров'я і органами внутрішніх справ : затверджена Наказами МВС та МОЗ 25.06.2007 №205/353, зареєстровано в Мінюсті України 16 липня 2007 р. за N 821/14088 Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z0821-07/ed20070727/>

Інструкція про порядок проведення криміналістичних досліджень транспортних засобів і реєстраційних документів, що їх супроводжують, працівниками Експертної служби МВС України : затверджена Наказом МВС України від 31.05.2013 № 537, зареєстровано в Мінюсті України 2 серпня 2013 за № 1309/23841 Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z1309-13>

Методика товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів, затверджена Наказом Міністерства юстиції України, Фонду державного

майна України 24.11.2003 № 142/5/2092 (у редакції наказу Міністерства юстиції України, Фонду державного майна України від 24.07.2009 № 1335/5/1159), за реєстр. Мін юсті України 24.11.2003 р. за № 1074/8395 <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z1074-03>.

Правил проведення судово-медичних експертиз (досліджень) у відділеннях судово-медичної токсикології бюро судово-медичної експертизи, затверджені Наказом МОЗ України від № 6 від 17.01.1995 р., зареєстровані Мінюст № 255/791 від 26.07.1995 Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0249-95>.

Правил судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень, затверджені Наказом МОЗ України від № 6 від 17.01.1995 р., зареєстровані Мінюст № 255/791 від 26.07.1995 Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95>

Узагальнення судової та адміністративної практики

Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30.05.1997 № 8 Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0008700-97>

Про деякі питання застосування судами законодавства при вирішенні спорів про відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки : Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 01.03.2013 № 4 Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0004740-13>

Використання спеціальних знань відповідно до нового Кримінального процесуального кодексу України : Роз'яснення Мін. юстиції від 18.02.2013 р. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0003323-13>

До питання кадрового забезпечення науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України (щодо статусу судового експерта) : Міністерство юстиції України від 5.08.2013 р. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0019323-13>

Методика криміналістичного дослідження холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів : затверджено Рішенням секції Міністерства юстиції України з проблем трасології та судової балістики від 15.01.1999 Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0002320-99>

Методичні рекомендації криміналістичного дослідження холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів : Лист Державної митної служби України від 22.03.2010 № 29/1-10.2/1013-ЕП Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1013342-10>

Навчальна і наукова література

Криміналістика. Підручник у 2 т. Т. 1 / [В.Ю. Шепітько, В.А. Журавель, В.О. Коновалова та ін.]; за ред.. В.Ю. Шепітька. – Харків : Право, 2019. – 456 с.

Криміналістика. Підручник у 2 т. Т. 2 / [В.Ю. Шепітько, В.А. Журавель, В.О. Коновалова та ін.]; за ред.. В.Ю. Шепітька. – Харків : Право, 2019. – 328 с.

Криміналістика. Академічний курс : підручник (2-ге вид.) / В. Г. Гончаренко, Т. В. Варфоломеева [та ін.]. – К. : Юрінком Інтер, 2018. – 504 с.

- Криміналістика : підручник (2-ге вид.) / за ред. В.В. Пясковського. – К. : Право, 2020. – 752 с.
- Злочини проти власності : правова кваліфікація і методика розслідування : навчальний посібник / М. І. Хавронюк, О. О. Дудоров, В. В. Луцик, К. П. Задоя, М. В. Карчевський. – К. : Право, 2019. – 448 с.
- Даніель А. В. Використання можливостей електронних засобів масової інформації у розслідуванні кримінальних правопорушень [монографія] / Даніель А. В. – К. : Право, 2019. – 192 с.
- Протидія злочинам у сфері використання інформаційних технологій : інтегр. навч.практ. посіб. / [М. В. Карчевський, В. В. Коваленко, В. Є. Комлев та ін.] ; за ред. М. В. Карчевського. – Харків : Право, 2019. – 188 с.
- Актуальні питання судової експертизи і криміналістики : збірник матеріалів міжнарод. наук.-практ. конф., присвяченої 150-річчю з дня народження Засл. проф. М. С. Бокаріуса (Харків, 18–19 квіт. 2019 р.). Харків : ХНДІСЕ, 2019. – 508 с.
- Білецька Г. А. Судова медицина та судова психіатрія : підручник / Г. А. Білецька. – Харків: Право, 2018. – 376 с.
- Сущенко В. М. Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням : [монографія] / Сущенко В.М. – К. : Право, 2018. – 224 с.
- Лазукова О. В. Особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції : [монографія] / Лазукова О. В. – К. : Право, 2018. – 280 с.
- Лукашевич В. Г. Моделювання у криміналістиці та пізнавальній діяльності слідчого: [монографія] / Лукашевич В. Г., Юнацький О. В. – К. : Право, 2018. – 184 с.
- Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Том 20 : Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія / редкол. : В. Ю. Шепітько (голова) та ін.; Нац. акад. прав. Наук України ; Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. – 2018. – 952 с.
- Експертизи в судочинстві України : навчальний посібник / за заг. ред. В. Г. Гончаренка. – К. : Юрінком Інтер, 2017. – 504 с.
- Попович В.М. Проблеми розслідування економічних злочинів : – К. : Юрінком Інтер, 2016. – 352 с.
- Криміналістика в протидії незаконному використанню вибухових пристроїв, вогнепальної зброї та обігу наркотиків : навчальний посібник / В. А. Колеснік, І. В. Гора. – К. : Юрінком Інтер, 2017. – 400 с.
- Грига М. А. Судові експертизи, що проводяться під час розслідування дорожньо-транспортних пригод / Грига М. А., Осетрова О. С. // Правовий часопис Донбасу. – № 3–4 (61). – 2017. – с. 172–178.
- Основи судової експертизи : навчальний посібник для фахівців, які мають намір отримати або підтвердити кваліфікацію судового експерта : навчальний посібник [Л. М. Головченко, А. І. Лозовий, Е. Б. Сімакова-Єфремян та ін.]. Право, 2016. – 928 с.
- Розслідування окремих видів злочинів : навчальний посібник / А. Клименкова, О. Бишевец, Л. Дунаєвська, М. Набруско та ін. – К. : Алерта, Правова єдність, 2015. – 536 с.

Тимошук Ю. С. Криміналістична характеристика злочинів міжнародного характеру / Ю. С. Тимошук // Наше право. – № 3. – 2014. – С. 122–127.

Огляд місця події : навч. посібник / за ред. Коляди П.В., Клименко Н.І. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 216 с.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

Автореферати дисертаційних досліджень

Пчеліна О. В. Теоретичні засади формування та реалізації методики розслідування злочинів у сфері службової діяльності : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09 / О. В. Пчеліна; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. - Харків, 2017. - 40 с.

Карпенко Д. О. Техніко-криміналістичне забезпечення розслідування злочинів, пов'язаних з порушенням правил безпеки руху або експлуатації транспорту : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Д. О. Карпенко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. - Харків, 2017. - 20 с.

Перлін В. С. Методика розслідування самовільного присвоєння владних повноважень або звання службової особи : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / В. С. Перлін; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. - Харків, 2018. - 23 с.

Сезонов В. С. Комплексне експертно-криміналістичне дослідження транспортних засобів : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.09 / В. С. Сезонов; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. - Харків, 2018. - 23 с.

Барцицька А. А. Криміналістичні технології: сутність та місце в системі криміналістичної науки : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / А. А. Барцицька; кер. роботи В. В. Тіщенко; Нац. ун.-т "Одеська юридична академія". – Одеса, 2011. – 19 с.

Олішевський О.В. Організація розслідування злочинів та її місце у структурі криміналістики : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Олександр Володимирович Олішевський ; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. - Харків, 2010. - 20 с.

13. Інформаційні ресурси

<https://minjust.gov.ua/m/departament-ekspertnogo-zabezpechennya-pravosuddya> - Департамент експертного забезпечення правосуддя Мініюсту України (забезпечення виконання покладених на Міністерство юстиції України завдань, визначених Законом України «Про судову експертизу» та іншими нормативно-правовими актами з питань судово-експертної діяльності).

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index> - Головна сторінка розділу «Законодавство України»: Інформаційно-пошукова система «Законодавство України» дає змогу знайти нормативно-правові акти з останніми змінами та доповненнями, як за реквізитами, так і за контекстом. Також система передбачає можливість пошуку термінів у розділі «Термінологія законодавства».

<http://www.pro-expert.com.ua/expert.php?lng=ua> - Науково-виробнича компанія «Експерт» (спеціалізується на розробках, виробництві і постачанні криміналістичної техніки, обладнання, приладів та технічних засобів для правоохоронних органів).